

**Кыргыз Республикасынын Бажы бирлигине кошулуусу боюнча
иш-чаралар планынын ("жол картасын") аткарылышы жөнүндө
маалымат**

Кыргыз Республикасынын Бажы бирлигине кошулуусу боюнча "жол картасын" ишке ашыруу үчүн 181 иш-чара каралган. 2017-жылдын 9-айынын жыйынтыгы боюнча 160-пункт аткарылып (88,4%) 21-пункт (11,6%) аткарылуу стадиясында турат.

Бажылык башкаруу чөйрөсүндө 7 пункт, санитардык, фитосанитардык жана ветеринардык чөйрөдө 10 пункт, транспорт жана инфраструктура чөйрөсүндө, бажы-тарифтик жана тарифтик эмес жөнгө салуу чөйрөсүндө, соода саясаты жана инфраструктураны өнүктүрүү боюнча башка иш-чаралар боюнча бирден пункт аткарылган жок.

Жалпысынан пункттар Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 5-августундагы №445 токтомунда каралган мөөнөткө ылайык аткарылууда. Аткарылбаган пункттар жалпысынан ЕАЭБ боюнча өнөктөштөр тараптан каржылоонун кармалып турушу менен байланыштуу жана аткарылуу мөөнөтүн бузуу болуп эсептелбейт.

Бирок, каржылоону талап кылбаган же каржыланганына карабастан аягына чыкпаган иш-чаралар да бар. Алар төмөнкүлөр:

- Кыргыз Республикасынын Транспорт жана жолдор министрлиги тараптан Кыргыз Республикасынын жана мүчө-мамлекеттердин транспорттук контролдоо органдарынын маалымат алмашуу системасын ишке киргизүү боюнча иштер толук аягына чыккан эмес (АИС "ЭТК").

Маалымат үчүн:

*2015-жылдын 31-мартындагы ЕАЭБге кошулуу процессинин алкагында Кыргыз Республикасына техникалык жардам көрсөтүү боюнча Россия Федерациясынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн ортосундагы макулдашуунун алкагында (мындан ары-Макулдашуу) Кыргыз Республикасынын маалыматтык системасын ишке киргизүү, түзүү жаңылоо боюнча иштерди жүргүзүүгө жана алардын Евразия экономикалык бирлигинин укуктарына адаптациялануусуна, ошондой эле Евразия экономикалык бирлигинин мүчө мамлекеттери менен Кыргыз Республикасынын өз ара товар жүгүртүүсү боюнча мамлекеттик статистикалык байкоо жүргүзүүнү уюштуруу боюнча 16.42 млн. АКШ доллары бөлүнгөн. 16,42 млн. АКШ доллары Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин эсебине которулган жана жабдууларды жаңылоо жана маалыматтык системаны түзүүгө министрликтер менен ведомстволордун ортосунда бөлүштүрүлгөн. Анын ичинде **Кыргыз Республикасынын Транспорт жана жолдор министрлигине 11758432,00 АКШ доллары бөлүнгөн.***

- Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек ара кызматында Бажы союзунун бажы чек арасынын кыргыз участогун инженердик жабдуу жана техникалык жактан жабдуу боюнча иш-чаралар аяктаган жок.

Маалымат үчүн:

Макулдашуунун алкагында 48,58 млн. АКШ доллары Евразия экономикалык бирлигинин чек арасынын кыргыз участогун өткөрмө пункттарынан тышкары, техникалык жактан жабдуу жана инженердик жабдуу боюнча иштерди аткарууга бөлүнгөн. Аталган каражатты сарптоого контроль жүргүзүү жана пайдалануу шарттарынын тартиби өзүнчө макулдашуу менен аныкталат.

2015-жылы Россия Федерациясынын мамлекеттик чек арасын жайгаштыруу боюнча Федералдык агенттик менен Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек ара кызматынын ортосунда Евразия экономикалык бирлигинин чек арасынын кыргыз участогун анын ичинде өткөрмө пункттарынан тышкары, техникалык жактан жабдуу жана инженердик жабдуу боюнча жардам көрсөтүү боюнча Макулдашуу түзүлгөн. Бирок Россия Федерациясынын мамлекеттик чек арасын жайгаштыруу боюнча Федералдык агенттигинин жоюлгандыгына байланыштуу 48,58млн. АКШ доллары суммасындагы каражатты Россия тараптын бөлүшү жана смета түзүү боюнча сүйлөшүүлөр ишке ашуу стадиясында гана турат.

Бирок, учурда курулуш-монтаждоо объекттери аяктаган эмес жана эксплуатацияга бериле элек.

- Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тараптан И.Раззаков атындагы Кыргыз Мамлекеттик техникалык университетинин базасында тамак-аш продукциясынын коопсуздугу жана сыноо борборун түзүү үчүн каражат табуу боюнча чаралар көрүлгөн жок.

Маалымат үчүн:

"Жол каратсын" кабыл алган күндөн тартып каржы булагын аныктоо боюнча маселе каралып жаткандыгы боюнча маалымат келип жатат.

Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги тараптан продукциялардын (товарлардын) санитардык-эпидемиологиялык коопсуздук жана продукциянын зыяндуу эместигин Бажы бирлигинде белгиленген көрсөткүчтөргө шайкеш келүүсүн изилдөө жүргүзүүгө мүмкүнчүлүк берген ыкмаларды пайдалануу менен лабораториялык изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн лабораторияны жабдуу боюнча иш чаралар аткарылган жок.

Ошондой эле Бажы бирлигинин кыргыз участогундагы бажы чек арасындагы санитардык-карантиндик пункттарды Типтүү талаптарга ылайык жабдуу аяктаган жок, ошондой эле ББ аймагында санитардык коргоо маселелери боюнча санитардык-карантиндик контролду ишке ашыруучу адистерди, анын ичинде мамлекеттик-санитардык эпидемиологиялык көзөмөл

чөйрөсүндө маалыматтык системалар менен иштөө маселеси боюнча адистерди окутуу аяктаган жок.

Учурда ветеринария, диагностикалык система, жаныбарлардын мите курттарын дарылоо үчүн жана жаныбарлар үчүн тоют кошулмаларынын каражаттарына пайдалануу үчүн дары каражаттарынын улуттук реестрин түзүү зарылчылыгы курч бойдон турат. Бул иш-чаралардын аткарылбай калуусу Кыргыз Республикасынын Айыл чарба, тамак-аш өнөр-жайы жана мелиорация министрлиги менен Кыргыз Республикасынын Ветеринардык жана фитосанитардык көзөмөл мамлекеттик инспекциясынын ыйгарым укуктуу органдарынын биргелешип бир багытта иштеген ишинин жоктугу менен байланыштуу.

Ветеринардык жана фитосанитардык коопсуздук боюнча мамлекеттик агенттик тараптан ЕАЭБдин алкагында ветеринардык системанын эквиваленттүүлүгүн таануу боюнча жана кыргыз-казак чек арасындагы ветеринардык контролду алып салуу боюнча зарыл болгон чаралар кабыл алынган жок. Мындан тышкары, учурда 2017-жылдын ноябрында ишке ашыруу болжолдонуп жаткан мамлекеттик ветеринардык көзөмөл чөйрөсүндө автоматташтырылган маалыматтык система ишке киргизилген жок.

Ветеринардык жана фитосанитардык коопсуздук боюнча мамлекеттик агенттиктин мурда берген маалыматына ылайык 2017-жылдын ноябрынын аягында республиканын бардык ветеринардык лабораториялары толук кандуу иштөөгө даяр болуш керек болучу. Бул лабораториялар жабдуулар менен толук камсыз болуп изилдөө жүргүзүп, ошондой эле ЕАЭБдин талаптары боюнча сертификат бере башташы керек эле. Бирок ушул мезгилде өлкөнүн ветеринардык лабораторияларын жабдуу боюнча иштер аягына чыга элек.

Ошону менен бирге, санитардык, ветеринардык-санитардык жана карантиндик фитосанитардык чараларды колдонуу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын ыйгарым укуктуу органдарынын жана лабораторияларынын кызматкерлерин окутуу жана стажировкадан өткөрүү аяктай элек.

Белгилүү болгондой, 2017-жылдын 16-ноябрында ЕАЭБге кирүүдө Казакстан Республикасы тарабынан 100 млн. АКШ доллары суммасында техникалык жардам көрсөтүү жөнүндө макулдашууну денонсациялоону аяктадык.

Бул фактыны эске алсак, Кыргыз Республикасынын Евразия экономикалык бирлигине кошулуусу үчүн зарыл болгон бажы инфраструктурасынын объекттерин техникалык жабдуу жана жабдуулоо боюнча иштерди жүргүзүүгө,

ветеринардык, фитосанитардык жана карантиндик системаларды эл аралык стандарттарга ылайык өркүндөтүү, сыноо лабораторияларын модернизациялоо жана башка маанилүү иш-чараларды ишке ашыруу үчүн зарыл болгон каражаттарды табуу маселеси курч бойдон турат .